

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

10 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Nicolae Gordilă, Vladimir Timofti, Elena Covalenco, Ghenadie Nicolaev, a judecat în ședință publică recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel mun. Chișinău, Constantin Miron și partea vătămată SRL „Cosmobil” - administrator Aghenie Constantin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2013 și sentinței Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 07 februarie 2013, în cauza penală în privința lui,

Loghin Tatiana Nicolae, născută la 21 octombrie 1962, originară din r-l Hîncești, domiciliată mun. Chișinău str. L. Deleanu 5/2 ap. 48

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. în prima instanță din 12.01.2011 pînă la 07.02.2013

2. în instanța de apel din 06.03.2013 pînă la 15.05.2013

3. în instanța de recurs din 20.08.2013 pînă la 10.12.2013

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Procurorul, Sergiu Crîjanovschi, care a solicitat admiterea recursurilor.

Avocatul, părții vătămate SRL „Cosmobil” – Dorel Rusu, care a solicitat admiterea recursurilor.

Avocatul, Țeruș Vitalie, care a solicitat respingerea recursurilor.

Inculpata, Tatiana Loghin, care a solicitat respingerea recursurilor.

Colegiul penal lărgit asupra recursurilor,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 07 februarie 2013, Loghin T.N. a fost condamnată în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 500 u.c., fără privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate.

2. Potrivit sentinței Loghin T.N., deținînd funcția de șef-adjunct al IFS mun. Chișinău, conform ordinului Ministerului Finanțelor nr. 953-C din 28.11.2008, fiind persoană publică în virtutea prevederilor art. 123 alin. (2) CP, contrar prevederilor art. 1 și art. 3 al Regulamentului cu privire la modul de evidență, evaluare și vânzare a bunurilor confiscate, fără stăpîn, sechestrate, ușor alterabile sau cu termen limitat, a corpurilor delictive, a bunurilor trecute în posesia statului cu drept de succesiune și a comorilor aprobat prin hotărârea Guvernului RM nr. 972 din 11.09.2001 și prevederilor art. 277 Cod cu privire la contravenții administrative acționînd cu titlu oficial ca persoană ce reprezintă Inspectoratul Fiscal de Stat, mun. Chișinău, a comis neglijența în serviciu în următoarele circumstanțe.

La 09.01.2009, în jurul orei 14.23, colaboratorii DCCO a DSO a MAI, Zastînceanu Viorel, împreună cu OUP DUP a MAI Cazacu Valentin și șeful secției nr. 3 a DGSO MAI Apostol Alexei, efectuînd măsuri operative de investigație și control a activității economico-financiare la depozitul SRL „Cosmobil”, din str. M. Dosoftei, 91, mun. Chișinău, au ridicat 2390 telefoane mobile de diferite modele.

La 17.01.2009, în baza materialelor acumulate, comisarul de poliție al sect. Buiucani mun. Chișinău, Volontir Ion a adoptat decizia prin care Aghenie Constantin a fost sancționat contravențional în baza prevederilor art. 161/2 CCA, cu amendă în mărime de 25 u.c., cu confiscarea obiectului contravenției: telefoane mobile în asortiment ridicate conform procesului verbal de cercetare la fața locului din 09.01.2009.

La 03.04.2009, Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău i-au fost transmise 2350 telefoane mobile, în asortiment.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău nr. 5-52/2009, din 13.02.2009 a fost anulată decizia comisarului CPS Buiucani mun. Chișinău din 17.01.2009, dispunându-se totodată restituirea bunurilor confiscate de la SRL Cosmobil.

La 13.02.2009, comisarul CPS Buiucani mun. Chișinău, Volontir I. a declarat recurs împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău nr. 5-52/2009 din 13.02.2009, care a fost admis prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 4r-331/09 din 22.04.2009, cu casarea hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 13.02.2009 și trimiterea cauzei la rejudecare.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău nr. 5-159/2009 din 16.06.2009, care a devenit definitivă prin necontestare, a fost anulată decizia comisarului de poliție al sect. Buiucani, mun. Chișinău din 17.01.2009, dispunându-se totodată restituirea bunurilor confiscate de la SRL Cosmobil, restituirea telefoanelor mobile ridicate prin procesul-verbal din 09.01.2009 (fd. 16-19).

Cunoscând prevederile hotărârilor judecătorești nominalizate, precum și faptul că la moment nu exista o hotărâre în vigoare cu privire la confiscarea telefoanelor mobile, ridicate de la SRL Cosmobil, șeful-adjunct al Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău, Loghin T.N., ca rezultat a unei atitudini neglijente față de îndeplinirea corespunzătoare a obligațiilor de serviciu, la 15.06.2009 a emis decizia nr. 503/09/576, prin care a dispus comercializarea bunurilor prin intermediul Bursei Universale de Mărfuri din Moldova.

Ulterior, Loghin T.N., manifestând în continuare o atitudine neglijentă față de îndeplinirea corespunzătoare a obligațiilor de serviciu, cunoscând prevederile hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău nr. 5-159/2009 din 16.06.2009, prin care s-a anulat decizia comisarului de poliție al sect. Buiucani, mun. Chișinău de sancționare a lui Aghenie C. în baza art. 161/2 CCA și restituirea către proprietar a bunurilor materiale indicate în procesul-verbal din 09.01.2009, a menținut în continuare bunurile respective spre comercializare la Bursa Universală de Mărfuri.

Ca urmare a acțiunilor ilegale ale lui Loghin T.N., telefoanele mobile confiscate de la SRL Cosmobil au fost comercializate de către Bursa Universală de mărfuri a Moldovei pe perioada iunie-septembrie 2009, diferitor persoane fizice și agenți economici la suma totală de 1.488.490,03 lei, prin ce a fost cauzat agentului economic SRL Cosmobil un prejudiciu material în proporții deosebit de mare în sumă totală de 1.067.883.48 lei.

Astfel, prin acțiunile sale, Loghin T.N. a comis infracțiunea prevăzută de art. 329 alin. (1) Cod Penal, adică, *îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiințioase față de ele,*

dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

3. Sentința în cauză a fost contestată cu apel, de către partea vătămată SRL „Cosmobil”, administratorul Aghenie C., care a solicitat casarea acesteia, pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Loghin T.N. să fie condamnată în baza art. 328 alin. (3) lit. d) CP.

În motivarea apelului s-a invocat calificarea eronată a acțiunilor inculpatei în baza art. 329 alin. (1) CP, deoarece ea a acționat în săvârșirea infracțiunii imputate cu intenție; a cauzat întreprinderii SRL "Cosmobil" un prejudiciu material în proporții deosebit de mari, deoarece conform raportului de expertiză nr. 1212 din 18.05.2010 a fost evaluat costul real al telefoanelor mobile constituia suma totală de 3.556.374 lei, iar la 28.05.2010 IFS Chișinău a transferat întreprinderii "Cosmobil" SRL doar suma de 1.488.490,03 lei, deci prejudiciul suportat de „Cosmobil” SRL constituie suma de 2.067.883,48 lei.

3.1 Sentința a fost contestată cu apel și de către inculpata și avocații acesteia Vicol Ion, Țeruș Vitalie, care au solicitat casarea sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri de încetare a procesului penal în baza art. 275 pct. 9) CPP, invocând:

- textul încadrării juridice a faptei în instanța de fond este expusă evaziv, insuficient descrisă, neconcretizată;

- constatarea eronată a instanței de fond privind prezența în acțiunile inculpatei a laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) CP;

- instanța de judecată nu a constatat daune în proporții mari;

- ignorarea de către instanță a faptului nulității ordonanței din 01.09.2010, ce duce la nulitatea tuturor acțiunilor procesuale efectuate după emiterea acesteia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2013 a fost respins apelul părții vătămate „Cosmobil” SRL și admis apelul inculpatei și a avocaților acesteia, casată inclusiv din oficiu sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit căreia s-a dispus încetarea procesului penal în cauza privind Loghin T.N., în baza art. 328 alin. (3) lit. d) CP, conform art. 391 alin. (1) pct. 6) CPP, din motivul existenței circumstanțelor care condiționează tragerea la răspundere penală.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a reținut incontestabil, că ordonanța procurorului ierarhic superior din 01.09.2010 nu este semnată de procurorul care a emis-o (f.d. 126, v.2) și ca urmare a concluzionat luînd în considerație prevederile art. 52 alin. (2), 94 alin. (1) pct. 8), 96 alin. (1) pct. 1) și 255 alin. (2) CPP, că în speță toate probele administrate la etapa urmăririi penale după 01.09.2010, prezentate instanței spre examinare sunt nule, astfel aceste derogări de la legislație nu mai pot fi înlăturate și impun aplicarea art. 251 CPP.

Prin urmare, instanța de apel a conchis, că ordonanța din 01.09.2010, cât și ordonanța de punere sub învinuire sunt conform art. 251 CPP lovite de nulitate absolută, care nu poate fi înlăturată în nici un mod, și respectiv toate actele procesuale efectuate după aceste acte viciate sunt respectiv și ele nule.

În această ordine de idei, în viziunea instanței de apel, s-a considerat inutilă analiza celorlalte motive invocate în apeluri, fiind inevitabilă încetarea procesului

penal art. 391 alin. (1) pct. 6) CPP - *existența altor circumstanțe care exclud sau condiționează tragerea la răspundere penală.*

5. Decizia este contestată cu recurs ordinar de către procuror, care solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel în alt complet de judecată, invocând:

- nulitatea ordonanței din 01.09.2010, nu poate genera nulitatea tuturor actelor cauzei penale;
- instanța de apel eronat a exclus toate probele din dosar;
- instanța de apel, constatând lipsa temeiurilor de achitare a inculpatei, eronat a aplicat prevederile art. 391 alin. (1) pct. 6) CPP.

5.1 Hotărârile adoptate pe caz sunt contestate și de către partea vătămată, care solicită casarea totală a acestora, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, invocând:

- reținerea eronată a ordonanței din 01.09.2010, ca fiind nulă;
- instanța de fond i-a dat faptei săvârșite de inculpată o încadrare juridică greșită;
- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;
- motivarea soluției contrazice dispozitivul deciziei;
- instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

6. Verificând argumentele invocate în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursurile declarate urmează a fi admise din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să-l admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Recurenții au criticat decizia recurată, invocând, temeiul de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Instanța de recurs consideră, că în prezenta cauză evident se constată erori de drept invocate de recurenți, și în argumentarea poziției sale Colegiul va purcede la verificarea deciziei în cumul cu sentința adoptată pe caz.

Potrivit rechizitoriului (f.d. 187-194, v.2), inculpata a fost învinuită în aceia că: *„deținând funcția de șef-adjunct al IFS mun. Chișinău, conform ordinului Ministerului Finanțelor nr.953-C din 28.11.2008, fiind persoană cu funcție de răspundere în virtutea prevederilor art. 123 Cod penal, contrar art. 46 din Constituția RM adoptată la 29 iulie 1994; prevederile art. 1 și art. 3, Regulamentului cu privire la modul de evidență, evaluare și vânzare a bunurilor confiscate, fără stăpân, sechestrate ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delictive, a bunurilor trecute în posesia statului cu drept de succesiune și a comorilor, aprobat prin hotărârea Guvernului RM nr. 972 din 11.09.2001 (în continuare Regulament), normele căruia se aplică doar în cazul „...bunurilor confiscate în folosul statului în baza sentințelor și hotărârilor instanțelor judecătorești și altor autorități de stat împuternicite să adopte astfel de hotărâri” și prevederile art. 3 ale Regulamentului care prevede că „Inspectoratele fiscale de stat își exercită atribuțiile privind evidența, evaluarea și vânzarea bunurilor confiscate, fără stăpân, sechestrate, ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delictive, bunurilor succesoriale și a comorilor în conformitate cu codul civil, penal, de procedură civilă, de procedură penală, cu privire la contravențiile administrative și cu alte acte nominative”, dar și atribuțiile de serviciu conform cărora: verifică activitatea subdiviziunilor patronate, executarea obligațiilor de serviciu; coordonează procesul de activitate, examinează materiale, dezacordurile și adoptă decizii asupra controalelor efectuate de colaboratori; reprezintă Inspectoratul în relații cu organele ierarhic superioare, administrației publice, de drept; asigură examinarea calitativă și în termen a scrisorilor, cererilor și reclamațiilor înaintate de contribuabili, cetățeni și alte instituții; răspunde de respectarea strictă a legislației fiscale, legislației privind serviciul public și altor acte normative în domeniu, acționând cu titlu oficial ca persoană ce reprezintă Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău, a comis depășirea atribuțiilor de serviciu în următoarele circumstanțe:.....”*

Potrivit sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 07 februarie 2013 (f.d. 84-90, v.3), la descrierea faptei criminale, instanța de fond a menționat: *„Inculpatul Loghin Tatiana, deținând funcția de șef-adjunct al IFS mun. Chișinău, conform ordinului Ministerului Finanțelor nr. 953-C din 28.11.2008, fiind persoană publică în virtutea prevederilor art. 123 alin. (2) CP, contrar prevederilor art. 1 și art. 3 al Regulamentului cu privire la modul de evidență, evaluare și vânzare a bunurilor confiscate, fără stăpân, sechestrate, ușor alterabile sau cu termen limitat, a corpurilor delictive, a bunurilor trecute în posesia statului cu drept de succesiune și a comorilor aprobat prin hotărârea Guvernului RM nr. 972 din 11.09.2001 și prevederilor art. 277 Cod cu privire la contravenții administrative, acționând cu*

titlu oficial ca persoană ce reprezintă Inspectoratul Fiscal de Stat, mun. Chișinău, a comis neglijența în serviciu în următoarele condiții”.

În conformitate cu art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Colegiul ține să evidențieze, că deși, pe parcursul urmăririi penale și examinării cauzei în instanța de fond, de către partea acuzării nu a fost modificată învinuirea, totuși instanța de fond la descrierea faptei, modifică conținutul acesteia, prin adăugirea mențiunii „prevederilor art. 277 Cod cu privire la contravenții administrative”, excluderea din descrierea faptei a atribuțiilor de serviciu a inculpatei, și adăugirea frazei „*Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău nr. 5-159/2009 din 16.06.2009, care a devenit definitivă prin necontestare, a fost anulată decizia comisarului de poliție al sect. Buiucani, mun. Chișinău din 17.01.2009, dispunându-se totodată restituirea bunurilor confiscate de la SRL Cosmobil, restituirea telefoanelor mobile ridicate prin procesul-verbal din 09.01.2009 (f.d. 16-19)*”.

Totalitatea acestor modificări, în viziunea instanței de recurs, contravin prevederilor art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, fapt ce duce la constatarea că instanța de fond a ieșit din limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. De asemenea, Colegiul atestă și faptul că fapta criminală constatată în sentință este expusă evaziv, insuficient, neconcret și neclar.

Mai mult, deși, instanța de fond la redarea faptei menționează încălcarea prevederilor art. 1 și 3 din Regulamentul cu privire la modul de evidență, evaluare și vânzare a bunurilor confiscate, fără stăpân, sechestrate, ușor alterabile sau cu termen limitat, a corpurilor delictive, a bunurilor trecute în posesia statului cu drept de succesiune și a comorilor, care au fost invocate și de partea acuzării în învinuirea înaintată, și care au stat la baza încadrării juridice a acțiunilor inculpatei ca depășirea atribuțiilor de serviciu, instanța de fond în baza aceleiași prevederi legale încadrează acțiunile inculpatei ca neglijența în serviciu.

Astfel, Colegiul consideră că redarea faptei în partea descriptivă a sentinței adoptate de instanța de fond, deși este modificată dar corespunde depășirii atribuțiilor de serviciu, acțiuni prevăzute de art. 328 Cod penal, pe când încadrarea juridică se face în baza art. 329 Cod penal, adică neglijența în serviciu. Ceea ce în opinia instanței de recurs denotă faptul că situația de fapt reținută de instanța de fond vine în discordanță cu încadrarea juridică efectuată de aceasta, adică, partea descriptivă constatatoare contravine soluției adoptate în sentință.

Potrivit prevederilor art. 113 Cod penal, calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători, iar noțiunea de calificare a infracțiunii cuprinde determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

În acest context, Colegiul menționează că conform actului de învinuire înaintat de acuzatorul de stat, fapta inculpatei întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal, *depășirea atribuțiilor de serviciu*, adică, *Loghin T.N., în calitate de persoană cu funcție de răspundere, săvârșind acțiuni care depășesc în*

mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, acțiuni ce au cauzat urmări grave intereselor publice, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice (f.d. 187-194, v.2).

Prin sentința Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 07 februarie 2013, instanța de fond a concluzionat că acțiunile inculpatei urmează a fi recalificate din prevederile art. 328 alin. (3) lit. d) Cod Penal, în prevederile art. 329 alin. (1) Cod penal, *îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiințioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice (f.d. 84-90, v.3).*

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2013, a dispus *încetarea procesului penal în cauza privind Loghin T.N., în baza art. 328 alin. (3) lit. d) CP, conform art. 391 alin. (1) pct. 6) CPP, din motivul existenței circumstanțelor care condiționează tragerea la răspundere penală.*

La acest capitol Colegiul reține că, instanța de apel ignorând erorile instanței de fond descrise mai sus, se axează pe ordonanța din 01.09.2010, care o consideră nulă și toate probele administrate la etapa urmăririi penale după 01.09.2010, de asemenea le declară nule, iar analiza celorlalte motive invocate în apeluri o consideră inutilă, fiind încetat procesul penal în baza art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Instanța de recurs constată, că o astfel de abordare a problemei de fapt și de drept de către instanța de apel nu poate fi susținută pe motiv, că instanța nu a pătruns în esența acestor probleme.

Într-u elucidarea erorilor admise de către Curtea de Apel, Colegiul precizează că prin ordonanța de pornire a urmăririi penale din 17 martie 2010, de către procurorul pentru misiuni speciale Andrei Pascari a fost dispusă începerea urmăririi penale pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu a reprezentanților DSO a DCCO MAI și ai Serviciului Fiscal de Stat la confiscarea, evidența, gestionarea și realizarea bunurilor confiscate de la SRL „Cosmobil”, în baza semnelor componenței de infracțiune prevăzută de art. 328 alin. (1) CP (f.d. 1-2, v.1);

Prin ordonanța din 17 martie 2010, de către Prim-adjunct al Procurorului General Andrei Pîntea, a fost dispusă exercitarea urmăririi penale în cauza nr. 201038020 de către procuratura mun. Chișinău (f.d. 3, v.1);

Prin ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț din 01 iunie 2010, de către procurorul în secția de exercitare a urmăririi penale în procuratura mun. Chișinău, Andrei Roșca, a fost dispusă recunoașterea cet. Tatiana Loghin în calitate de bănuț în cauza penală și notificarea ei despre acest fapt (f.d. 120, v.2);

Prin ordonanța de retragere și transmitere a cauzei penale din 01 septembrie 2010, emisă de către procurorul-interimar al mun. Chișinău, Vladimir Lupu, a fost dispusă Retragerea cauzei penale nr. 2010028020 de la procurorul în procuratura mun. Chișinău, Andrei Roșca și transmiterea cauzei penale nr. nr. 2010028020 procurorului în secția de exercitare a urmăririi penale a procuraturii mun. Chișinău V. Costișanu (f.d. 126, v.2);

Prin ordonanța de punere sub învinuire din 26 noiembrie 2010, de către procurorul în secția de exercitare a urmăririi penale a Procuraturii mun. Chișinău, Costișanu Vitalie, a fost pus sub învinuire în cauza penală nr. 2010028020, pe cet.

Loghin T.N., încriminându-i comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) CP (f.d. 152-154, v.2).

Instanța de apel, declarând ordonanța din 01.09.2010 nulă, în decizia adoptată a menționat că: *“Prin ordonanța procurorului adjunct al mun. Chișinău, potrivit art. 52 alin. (2) CPP din 01.09.2010, a fost retrasă cauza penală din gestiunea procurorului Roșca și transmisă procurorului Costișan V. pentru examinare în continuare.*

Prin acest act procesual, procurorul ierarhic superior, a investit cu atribuții în domeniul urmăririi penale pe procurorul Costișan V., care a întocmit toate acțiunile de urmărire penală ce au urmat, inclusiv și înaintarea învinuirii cu întocmirea rechizitorului.

Este relevant faptul că, ordonanța procurorului ierarhic superior din 01.09.2010 (f.d. 126) nu a fost (nu este) semnată de procurorul care a emis-o, respectiv procurorul Costișan V. nu era în drept să desfășoare acțiuni de urmărire penală pe această cauză.”

În acest sens Colegiul constată din materialele cauzei că, ordonanța de retragere și transmitere a cauzei penale din 01 septembrie 2010, este emisă de către procurorul-interimar al mun. Chișinău, Vladimir Lupu, însă nu este semnată.

Conform art. 255 alin. (2) Cod de procedură penală, ordonanța trebuie să fie motivată și să cuprindă: data și locul întocmirii, numele, prenumele și calitatea persoanei care o întocmește, cauza la care se referă, obiectul acțiunii sau măsurii procesuale, temeiul legal al acesteia și semnătura celui care a întocmit-o. Ordonanța nesemnată de persoana care a întocmit-o nu are putere juridică și se consideră nulă. Dacă organul de urmărire penală consideră că este cazul să fie luate anumite măsuri, face propuneri motivate în ordonanță.

Conform art. 251 alin. (2) și (4) Cod de procedură penală, (2) Încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sînt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural. (4) Încălcarea oricărei alte prevederi legale decît cele prevăzute în alin.(2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii – cînd partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale – cînd partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată – cînd partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.

Colegiul specifică că, deși, instanța de apel în decizia adoptată a menționat aceste prevederi legale, însă le-a interpretat eronat, deoarece potrivit procesului-verbal de informare despre terminarea urmăririi penale din 14.12.2010 (f.d. 161, v.2), inculpata și apărătorul acesteia Vicol I. au fost prezenți la această acțiune, unde li s-a adus la cunoștință faptul terminării urmăririi penale și unde au stabilit împreună că la data de 23 decembrie 2010, începînd cu ora 08.00 pînă la 17.00, aceștia pot lua cunoștință cu materialele în cauză. În cadrul acestei acțiuni partea apărării a înaintat cerere de anexare la materialele cauzei a careva acte. Demersul în cauză a fost admis.

Conform procesului-verbal de prezentare a materialelor de urmărire penală din 23 decembrie 2010 (f.d. 184, v.2), inculpata nu s-a prezentat, iar avocatul Ion Vicol, fiind prezent, a refuzat să facă cunoștință cu materialele cauzei în absența acesteia, obiecții sau careva cereri nu au fost înaintate. În cadrul examinării cauzei în instanța de fond, partea apărării a înaintat diferite demersuri (cu privire la audierea suplimentară a

martorilor (f.d. 10, v.3), cu privire la permisiunea de a pleca peste hotare (f.d. 13, v.3)), însă nulitatea actului procesual din 01 septembrie 2010 a fost invocată pentru prima dată doar în faza dezbaterilor judiciare în cadrul pledoariei apărătorului inculpatei Țeruș Vitalie (f.d. 61-65, v.3).

Astfel, argumentul apărării privind nulitatea actului procesual din 01 septembrie 2010 a fost invocat în faza dezbaterilor judiciare, nefiind obiect de discuție în instanța de fond la faza cercetării judecătorești și ca urmare nici nu este menționat în sentința adoptată pe acest caz.

Verificând cele expuse mai sus, Colegiul atestă că instanța de apel, judecând apelurile, deși a menționat în decizie prevederile art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, însă nu a verificat dacă aceste prevederi au fost respectate și dacă nulitatea actului în cauză a fost invocată la etapa corespunzătoare. Ca urmare Curtea de Apel eronat a pus la baza soluției sale nulitatea dată, ce a generat încetarea procesul penal în cauză.

Adoptînd o astfel de poziție eronată, instanța de apel declară nulă și ordonanța de punere sub învinuire din 26 noiembrie 2010, de către procurorul în secția de exercitare a urmăririi penale a procuraturii mun. Chișinău, Costișanu V., prin care a fost pusă sub învinuire în cauza penală nr. 2010028020, cet. Loghin T.N., încriminîndu-i comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) CP (f.d. 152-154, v.2), apoi declară nule și *„toate probe administrate la etapa urmăririi penale după 01.09.2010, prezentate instanței spre examinare, fiind inevitabilă încetarea procesului penal conform art.391 alin, (1) pct. 6) CPP”*.

Această concluzie, în opinia instanței de recurs de asemenea este eronată, din motivul că instanța de apel a ignorat faptul că ordonanța de începere a urmăririi penale, acțiunile procesuale ce au avut loc în perioada 17.03.2010-01.09.2010, ca și probele administrate în instanța de judecată urmau să fie apreciate de către instanța de apel fiecare în parte din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Deci, nulitatea ordonanței din 01.09.2010, necontestată în condițiile prevăzute în art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, nu poate genera nulitatea tuturor probelor și acțiunilor procesuale efectuate pe caz.

Astfel, Colegiul reține că instanța de apel judecînd apelurile declarate a acceptat poziția apărării eronată în ce privește nulitatea actului procedural, fără a o analiza în cumul cu alte probe obținute în cadrul acțiunilor procesual legale și cu alte argumente invocate de către apelanți. Mai mult, instanța de apel *„consideră inutilă analiza celorlalte motive invocate în apeluri”*, fapt ce a dus la admiterea apelului apărării și respingerea apelului părții vătămate.

În același timp, contrar acestor concluzii, instanța de apel constată că: *„Motivele apelului cu privire la achitarea inculpatei nu au fost admise de către instanța de apel, fiindcă nu au fost constatate temeiurile prevăzute de art. 390 CPP, cu privire la adoptarea sentinței de achitare”*. Adică, Curtea de Apel totuși recunoaște faptul că în cazul supus judecării nu poate fi adoptată o hotărîre de achitare, concluzie ce se contrazice cu totalitatea constatărilor expuse în decizia sa.

Instanța de recurs consideră, că în cauza supusă judecării instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, a susținut o poziție eronată a părții apărării, fiind înfăptuită o apreciere prematură și formală de ordin general.

Colegiul verificând decizia recurată evidențiază că instanța de apel „dispune încetarea procesului penal pe numele Tatianeii Loghin pe art. 328 alin. (3) lit. d) CP”, însă de către instanța de fond inculpata a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal, fapt ce duce la contrazicerea dintre partea descriptivă și soluția adoptată în decizie.

Analizând apelurile declarate Colegiul remarcă că, partea vătămată în apelul său a invocat calificarea eronată a acțiunilor inculpatei în baza art. 328 alin. (3) lit. d) și art. 329 alin. (1) Cod penal, deoarece ea a acționat în săvârșirea infracțiunii imputate cu intenție, prezența interesului material, prejudiciul material cauzat întreprinderii SRL "Cosmobil" constituie suma de 2.067.883,48 lei.

Colegiul specifică că instanța de apel fiind sesizată prin 2 apeluri, urma să analizeze nu numai apelul părții apărării, dar și cel al părții vătămate, să aprecieze și să verifice fiecare argument invocat aparte, să dezvăluie fiecare concluzie de acceptare sau respingere a acestora, fapt ce pe caz nu a avut loc.

În acest context, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate prin rechizitoriu, încadrarea juridică a faptei de către instanța de fond și în caz de constatare a încadrării juridice să dea o apreciere corectă a acțiunilor inculpatei, să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora (art. 394 alin. (1) pct. 2 Cod de procedură penală).

În cazul dat, instanța de apel urma să-și expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii și menționate în cererea de apel, în baza evaluării proprii, juste, a probelor administrate în cursul urmăririi penale, a celor readministrate în condiții de oralitate, nemijlocire și contradictorialitate în etapa cercetării judecătorești și a celor administrate, cu respectarea dreptului la apărare al părților, în această fază procesuală, și ca urmare să rețină corect starea de fapt, vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptelor comise de către acesta.

Așa dar, Colegiul constată, că la examinarea cauzei în instanța de apel nu au fost respectate cerințele de judecare a apelului prevăzute în art. 414 Cod de procedură penală.

De asemenea, instanța de apel la examinarea apelurilor declarate nu a respectat nici prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, și anume hotărârea adoptată nu cuprinde temeiurile de fapt și de drept ce au dus la respingerea apelului părții vătămate și admiterea apelului părții apărării, precum și motivele adoptării soluției date.

Astfel, Colegiul constată că și-au găsit confirmare temeiurile invocate de recurenți și prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume: instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel; motivarea soluției contrazice dispozitivul deciziei; instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Instanța de apel în hotărârea adoptată urma să realizeze o justă interpretare și aplicare a reglementărilor incidente, decizia adoptată urma să fie riguros argumentată, faptei comise de inculpată urma să fie dată o încadrare juridică corectă, iar motivarea soluției să fie bazată pe probele administrate în cadrul procesului penal, pedeapsa fiind stabilită de instanța de fond argumentat, luându-se în considerare prevederile legale ce reglementează acest aspect.

De asemenea Colegiul consideră necesar de specificat precum că motivarea soluției pronunțate de instanța de judecată constituie o îndatorire care înlătură orice aspect discreționar în realizarea justiției, dând părților din proces posibilitatea să-și formeze convingerea cu privire la legalitatea și temeinicia soluției adoptate, iar instanțelor de recurs elementele necesare pentru exercitarea controlului judecătoresc. Motivarea hotărârilor de către instanțele naționale constituie o obligație impusă acestora și prin prevederile art.6 din CONVENȚIE. Colegiul constată că, în cauză, instanța de apel nu și-a motivat decizia pronunțată și aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, examinând cauza penală prezentă cu abateri de la normele de procedură și neapreciind probele care urmau să fie cercetate sub toate aspectele.

În viziunea Colegiului, erorile procesuale admise de către Curtea de apel Chișinău cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată, că totalitatea circumstanțelor menționate în prezenta decizie confirmă necesitatea casării deciziei instanței de apel cu remitere la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată în cadrul căreia urmează a fi apreciate de instanța de apel în cumul cu toate probele la justa lor valoare pentru adoptarea unei soluții juste și corecte.

În asemenea condiții, instanța de recurs conchide că, decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei în instanța de apel pentru rejudecare în alt complet de judecători.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de apelanți în apel, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit intenția inculpatei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, și ca urmare să efectueze o încadrare juridică corectă, să constate prezența sau lipsa în acțiunile inculpatei a infracțiunii prevăzute de art. 328 sau art. 329 Cod penal, în cazul constatării vinovăției să indice care obligațiuni sau atribuții de serviciu au fost încălcate de către inculpată, sau au fost executate necorespunzător reieșind din funcția deținută, și să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele expuse în pct. 6 ale prezentei decizii, de prevederile Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, și ca urmare să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel mun. Chișinău, Constantin Miron și partea vătămată SRL „Cosmobil” - administrator Aghenie Constantin, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2013, în cauza penală în privința lui **Loghin Tatiana Nicolae**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată public la 26 decembrie 2013, ora 09.50.

Președinte:	(semnătură)	Petru Ursache
Judecători:	(semnătură)	Nicolae Gordilă
	(semnătură)	Vladimir Timofti
	(semnătură)	Elena Covalenco
	(semnătură)	Ghenadie Nicolaev

Copia corespunde originalului

Judecător:

Nicolae Gordilă